

**Powiatowy Urząd Pracy
w Limanowej**

*Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych
za 2009r.*

Limanowa, marzec 2010 r.

Wstęp:

Nowy etap w dziejach Polski zapoczątkowany u progu lat 90-tych ubiegłego wieku, nakreślił głębokie zmiany w każdej dziedzinie życia gospodarczego naszego kraju. Proces transformacji ustrojowej wywołał istotne zmiany na każdej niwie społeczno-gospodarczej. Najbardziej dynamiczne a zarazem dotkliwe zmiany dokonały się w sferze zatrudnienia i rynku pracy. Nieznane w Polsce powojennej zjawisko bezrobocia, stało się rzeczywistym problemem i zagrożeniem społecznym.

Aby rozwiązać ten problem obok wzrostu ilości miejsc pracy, niezbędne jest prowadzenie prawidłowej polityki rynku pracy. Dlatego też dla właściwej jej realizacji stosuje się różnorodne instrumenty adekwatne do zakładanych celów. Jednym z ważniejszych instrumentów jest sprawny system informacyjny, którego elementem jest monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Niniejszy raport będzie sprawozdaniem z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych za 2009r. w powiecie limanowskim.

1. Cel opracowania

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych skupia popyt i podaż siły roboczej w przekroju zawodów. Analiza wspomnianych zawodów służy jako źródło informacji do :

- ❖ właściwego planowania i prowadzenia działań w zakresie przeciwdziałaniu bezrobociu przez samorządy gminne , samorząd powiatowy oraz instytucje i organizacje zajmujące się:
 - problematyką bezrobocia,
 - inspirowanie i organizowanie kierunków szkoleń i przekwalifikowań dla osób bezrobotnych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
 - planowania poziomu i kierunków kształcenia oraz przekwalifikowania zawodowego dostosowanego do potrzeb rynku pracy,
 - doskonalenia jakości usług rynku pracy w zakresie pośrednictwa i poradnictwa zawodowego , poprzez udostępnianie informacji w zakresie zawodów poszukiwanych przez pracodawców oraz zawodów, na które wygasa zapotrzebowanie.

2. Podstawa opracowania

Powołując się na ustawę z dnia 20.04.2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy / Dz. U. Nr 69 z 2008r. poz.415/, oraz na zapis art. 9 ust. 1 pkt 9, który stanowi że do samorządu powiatowego w zakresie polityki rynku pracy między innymi należy : „opracowanie analiz i sprawozdań, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz dokonywanie ocen dotyczących rynku pracy na potrzeby powiatowej rady zatrudnienia oraz organów zatrudnienia.”

Analiza monitoringu sporządzona jest na podstawie metodologii opracowanej przez Zdzisława Sadowskiego zawartej w „Zaleceniach metodycznych do prowadzenia monitoringu zawodów nadwyżkowych i deficytowych”.

3. Metodologia opracowania

Raport opracowany został w oparciu o sprawozdawczość półroczną sporządzoną dla potrzeb Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz aplikację monitoringu zawodów (strona internetowa <https://mz.praca.gov.pl>).

Celem niniejszego opracowania jest przedstawienie sytuacji na lokalnym (powiatowym) rynku pracy oraz wskazanie kierunków zmian w systemie kształcenia oraz potrzeb pracodawców w zakresie pozyskiwania określonego rodzaju specjalistów, pracowników określonej branży.

Informacje zgromadzone zostały na podstawie sprawozdań :

- miesięcznych – MGIP-01 „Sprawozdanie o rynku pracy ”,
- półrocznych :

Załącznik 2 „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz ofert pracy”,

Załącznik 3 „ Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności”,

- wskaźnik struktury bezrobotnych według zawodów (grup zawodów),
- wskaźnik struktury bezrobotnych według PKD,
- wskaźnik struktury ofert pracy według zawodów (grup zawodów),
- wskaźnik struktury ofert pracy według PKD,
- wskaźnik zawodów generujących długotrwałe bezrobocie.

4. Analiza bezrobocia wg zawodów

Powiat limanowski charakteryzuje wysoki poziom bezrobocia w województwie małopolskim. Według danych statystycznych na koniec 2009r. stopa bezrobocia ogólnie w kraju wynosiła 11,9 % , w województwie małopolskim – 9,7%, natomiast w powiecie limanowskim stopa bezrobocia oscylowała w granicach **18,5 %** .

W porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego nastąpił wzrost o 2,9 punktu procentowego. Na dzień 31.12.2009r. w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy w Limanowej pozostawało 8890 osób bezrobotnych, w tym przeszło połowę stanowiły kobiety - 4822 osób tj. 54,2% ogółu bezrobotnych. Tradycyjnie już największe bezrobocie występuje w gminach : Limanowa 1918 osób w tym 1001 kobiet, Mszana Dolna, gmina – 1066 osoby, w tym 5578 kobiet oraz w mieście Limanowa – 1133 osób w tym 582 kobiet. W stosunku do końca roku poprzedniego tj. 2008r. nastąpił wzrost liczby osób bezrobotnych – ogółem o 1822 osoby.

Wzrost liczby osób bezrobotnych w 2009 roku w powiecie limanowskim, jak również w całym kraju spowodowany był między innymi nieprzewidzianym kryzysem gospodarczym krajowym oraz ogólnoświatowym jak również warunkami atmosferycznymi /odnosi się do usług budowlanych/

Przedstawione dane w niżej podanej tabeli wykazują, że nadal najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowią osoby bez kwalifikacji zawodowych – 1412, w tym 846 kobiet. Jest to grupa obejmująca przede wszystkim osoby z wykształceniem niepełnym podstawowym, podstawowym/ w większości są to osoby po 50-tym roku życia i mniejszość narodowa – Romowie/, gimnazjalnym oraz osoby posiadające wykształcenie średnie ogólnokształcące, ogólnokształcące profilowane, nieudokumentowane żadnymi kwalifikacjami zawodowymi typu: kursy kwalifikacyjne, dyplomy i certyfikaty uprawniające do wykonywania zawodu. Zatem najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowią osoby bez jakichkolwiek kwalifikacji i kompetencji zawodowych.

Następną grupę pod względem liczebności osób bezrobotnych stanowią osoby posiadające wykształcenie w zawodzie sprzedawca – 727 osoby, w tym 655 kobiet. Zawód ten od dłuższego czasu należy do najbardziej fluktuujących. Przyczyną tak dużej rotacji prawdopodobnie jest niedostosowanie posiadanych umiejętności zawodowych osób podejmujących pracę w tym zawodzie do oczekiwań i potrzeb pracodawcy. Obecnie osoba podejmująca pracę jako sprzedawca musi znać podstawowe zasady obsługi komputera i kasy fiskalnej. Ponadto pracodawcy wymagają często od pracowników dużego zdyscyplinowania i

dyspozycyjności. Za tym stwierdzeniem przemawia również fakt, że wśród zgłoszonych wolnych miejsc pracy w 2009r. to oferty dla sprzedawców – 358. W pierwszej dziesiątce zawodów o najliczniejszych napływach do bezrobocia w ciągu 2009r. są : osoby bez zawodu, sprzedawca, murarz, ślusarz, kucharz, krawiec, asystent ekonomiczny, robotnik gospodarczy, robotnik budowlany i robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym.

Analiza bezrobotnych wg zawodów (grup zawodów), najczęściej reprezentowanych przez bezrobotnych

Lp	Kod Zawodu	Nazwa Zawodu	Bezrob. ogółem	W tym				
				Kobiety	Do 12 m-cy od dnia ukończenia nauki		Powyżej 12 m-cy	
					Razem	Kobiety	Razem	Kobiety
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	000000	Bez zawodu	1544	857	242	143	174	107
2	522107	Sprzedawca	727	655	32	23	306	290
3	712102	Murarz	347	1	24	0	90	1
4	722204	Ślusarz	313	10	4	0	87	5
5	512201	Kucharz	232	216	2	2	124	127
6	743304	Krawiec	224	221	0	0	122	120
7	341902	Asystent ekonomiczny	172	144	25	23	38	34
8	914103	Robotnik gospodarczy	170	58	1	0	78	33
9	931301	Robotnik budowlany	169	1	0	0	49	1
10	932104	Robotnik pomocniczy w przem. przetwórczym	148	102	2	0	65	51
11	743604	Szwaczka	147	146	0	0	92	92
12	512302	Kelner	137	127	1	1	84	81
13	311502	Technik mechanik	123	5	23	0	13	2
14	742204	Stolarz	111	0	7	0	38	0
15	419101	Pracownik biurowy	110	102	3	3	47	45
16	241102	Ekonomista	105	88	10	8	24	22
17	321402	Technik żywienia i gosp. domowego	102	77	32	19	10	10
18	512202	Kucharz małej gastryn.	87	51	27	15	13	10
19	311204	Technik budownictwa	80	7	17	0	9	1
20	723105	Mech. sam. osobowych	77	1	3	0	17	1

Wśród bezrobotnych zarejestrowanych w pierwszym półroczu 2009r. najliczniej reprezentowane są następujące grupy zawodowe – porównanie na koniec 2008r.

Nazwa zawodu	Liczba bezrob. na 31.12.2009r.	Liczba kobiet	Liczba bezrob. na 31.12.2008r	Liczba kobiet
Sprzedawca	717	655	587	538
Murarz	347	1	210	1
Ślusarz	313	10	184	8
Kucharz	232	216	245	227
Krawiec	224	221	213	211
Technik ekonomista	172	144	125	0
Robotnik gospodarczy	170	58	155	60
Robotnik budowlany	169	1	104	1
Robotnik pomoc. w przem. przetw.	148	102	135	108
Szwaczka	147	146	141	139
Kelner	137	127	132	124
Stolarz	111	0	90	0
Pracownik biurowy	110	102	92	87
Ekonomista	105	88	113	102
Mechanik samochodów osobowych	77	1	66	1
Pracownik administracji	67	61	68	65
Pielęgniarka	53	53	48	47

Analizując strukturę bezrobotnych wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy tradycyjnie w naszym rejonie najwięcej osób wg stanu na dzień 30.12.2009r. pracowało w sektorach :

- ✓ przetwórstwo przemysłowe - 1743osoby, tj. -19.6% ogółu liczby bezrobotnych,
- ✓ handel hurtowy i detaliczny -1462 osoby, tj. -16,4% ogółu liczby bezrobotnych,
- ✓ budownictwo - 1453 osoby, tj. -16.3% ogółu liczby bezrobotnych.

Sytuacja powyższa spowodowana jest istnieniem dużej ilości małych przedsiębiorstw typu rodzinnego, krótkotrwałym okresem zatrudniania osób przez pracodawców oraz dużą rotacją pracowników.

Bardzo duża liczba bezrobotnych nie posiada stażu pracy lub jest on bardzo krótki.

Szczególnie widoczne jest to wśród osób młodych kończących szkoły.

W dalszej części opracowanego raportu z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych zamieszczono tabele, które przedstawiają :

- bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy w powiecie limanowskim na koniec ubiegłego roku - T- I/ P-9,
- struktura bezrobocia i ofert pracy według PKD w powiecie limanowskim w 2009r. – T- I/ P – 9a
- napływ bezrobotnych wg zawodów w powiecie limanowskim w 2009 /kod sześciocyfrowy/ - T - I/ P-2
- Oferty pracy wg zawodów w powiecie limanowskim w 2009r /kod sześciocyfrowy/ - T – I/ P – 3.

5. Analiza ofert pracy :

Kolejnym zagadnieniem, które zostanie przeanalizowane i przedstawione to problem zgłaszanych ofert pracy przez pracodawców . Ponieważ wielu pracodawców nie zgłasza informacji o wolnych miejscach (etatach) pracy, dlatego nasz rejestr nie odzwierciedla wszystkich miejsc pracy na lokalnym rynku. Sporo ofert nie trafia do statystyk tut. urzędu , szczególnie te w których oczekiwania co do wiedzy , umiejętności i doświadczenia potencjalnych kandydatów są bardzo wysokie. Często pracodawcy nie są zainteresowani współpracą z Urzędem Pracy w zakresie pośrednictwa pracy i dlatego nie zgłaszają wolnych miejsc pracy.

W 2009 roku w PUP w Limanowej zostało zgłoszonych 2125 ofert pracy /w tym subsydiowanych 1423, zwykłych 702, oraz dodatkowo 140 zamiejscowych/ .

Wśród zgłoszonych ofert pracy, najwięcej było w zawodach: sprzedawca – 358 ofert, pracownik biurowy - 318 miejsc pracy oraz pracownik administracji - 162 oferty. Na uwagę zasługuje fakt, że najczęściej poszukiwane profesje dotyczą zawodów najbardziej licznych pod względem zarejestrowanych osób bezrobotnych .

Niepokojąca sytuacja występuje w zawodach związanych z rolnictwem, np: technik rolnik , rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej, w zawodach tych brak jest ofert. Coraz więcej natomiast osób z podobnymi kwalifikacjami przybywa w ewidencji tut. Urzędu. Niektóre szkoły średnie tworzą dodatkowe oddziały o profilu rolniczym- przybywa więc absolwentów tych szkół. Fakt ten wynika z sytuacji , że w powiecie limanowskim dominują drobne

gospodarstwa rolne obsługiwane przez całe rodziny i nikt nie rekrutuje pracowników . Również w zawodach związanych z rybołówstwem , górnictwem i hutnictwem nie występują oferty pracy , ale też praktycznie – brak jest osób bezrobotnych w rejestrze tutejszego urzędu o podobnych kwalifikacjach. Podobna sytuacja występuje w zawodach związanych z służbą zdrowia, gdzie nadal brak jest większej ilości ofert pracy. Analizując zgłoszenia wolnych miejsc pracy z poprzednich lat i porównując je z aktualnymi ofertami, można zauważyć pozytywne zjawisko w zakresie zmiany struktury ofert pracy. Coraz częściej ukazują się oferty w zawodach ogólnobudowlanych. Natomiast oferty zgłoszone w zawodach administracji publicznej to najczęściej subsydiowane miejsca pracy. Jest to dogodna forma aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i chętnie z takiej pomocy korzystają pracodawcy.

Poniżej sporządzone tabele przedstawiają napływ ofert w zawodach oraz oferty w poszczególnych sektorach gospodarki.

Napływ ofert do PUP Limanowa w 2009r, wg zawodów

Lp	Kod grupy	Nazwa zawodu	Oferty pracy
1	522107	Sprzedawca	358
2	419101	Pracownik biurowy	318
3	419101	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	133
4	343101	Pracownik administracji	126
5	914103	Robotnik gospodarczy	91
6	931301	Robotnik budowlany	74
7	513102	Opiekunka dziecięca	38
8	512302	Kelner	34
9	742204	Stolarz	29
10	913204	Pomoc kuchenna	27

Napływ ofert do PUP Limanowa w 2009r wg sektora gospodarki:

Lp	Sektor	Liczba ofert pracy	
		w 2009r.	w 2008r.
1	Handel hurtowy i detaliczny: naprawa pojazdów samochod.	255	232
2	Przetwórstwo przemysłowe	146	218
3	Administracja publiczna i obrona narodowa	130	216
4	Budownictwo	74	77
5	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	66	61
6	Pozostała działalność usługowa	41	40
7	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	40	39
8	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	22	35

Z wyżej przedstawionych danych wynika, że oferty zgłoszone w handlu hurtowym i detalicznym stanowią 2,9 % w stosunku do ogólnej liczby bezrobotnych w 2009r, następnie przetwórstwo przemysłowe – 1,6 % oraz administracja publiczna – 1,5 %. Specyfika kształcenia i przedstawiania ofert pracy w takiej kolejności związana jest z tworzeniem nowych miejsc pracy poprzez otwieranie małych jednoosobowych często rodzinnych punktów usługowych w wymienionych sektorach głównie handlu oraz uruchamianiem subsydiowanych form zatrudnienia przez sektor publiczny.

6 Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych :

Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy kładzie szczególny nacisk na rozwój i doskonalenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych. W związku z powyższym Powiatowy Urząd Pracy w Limanowej na szeroką skalę śledzi i monitoruje wszystkie poczynania i ruchy kadrowe w istniejących zakładach pracy oraz kierunki kształceń w jednostkach edukacyjnych i oświatowych.

Realizując dyspozycję wynikającą z art.9 ust. 1 pkt. 9 wspomnianej ustawy, systematycznie od 2005r. sporządzany jest monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Zawód deficytowy jest rozumiany jako zawód w których występuje na rynku pracy większa ilość wolnych miejsc pracy niż liczba osób bezrobotnych w tym zawodzie . Natomiast przez **zawód nadwyżkowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób bezrobotnych w tym zawodzie.

Dla wychwycenia i ukazania tych zawodów obliczany jest wskaźnik **nadwyżki – deficytu** w danym zawodzie wyliczony jako udział średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie w stosunku do roku 2009.

Najmniejsza wartość wskaźnika to 0 - dla zawodów , w których nie ma żadnych ofert pracy , największe - brak jest górnej granicy .

Wskaźnik intensywności nadwyżki deficytu zawodów liczony według grup zawodów kodu dwu, cztero i sześciocyfrowego- wzór (W^k) , przy czym przyjęto, że zawody o wskaźniku :

$$\begin{aligned} W^k_{n,II} < 0,9 & \quad \text{to zawody nadwyżkowe} \\ 0,9 \leq W^k_{n,II} \leq 1,1 & \quad \text{to zawody zrównoważone / wykazujące} \\ & \quad \text{równowagę na rynku pracy/} \\ W^k_{n,II} > 1,1 & \quad \text{to zawody deficytowe} \end{aligned}$$

W związku z analizą 675 profesji, które były podstawą opracowania monitoringu zawodów nadwyżkowych i deficytowych /Tabela T- II/P- 4, wg kodu sześciocyfrowego/ stwierdzono, że w grupie zawodów **deficytowych**, których wartość wskaźnika intensywności deficytu wynosi więcej niż 1,1 zweryfikowano 83 zawody, w tym 57 o **maksymalnym** pułapie deficytu.

Natomiast w grupie zawodów **nadwyżkowych**, w których wskaźnik jest mniejszy niż współczynnik 0,9 charakteryzują się zróżnicowaną gamą zawodów. W 2009r. wykazano 574 zawody w tym 462 posiadają zerowy wskaźnik intensywności, czyli zero ofert i zero osób bezrobotnych rejestrujących się w okresie sprawozdawczym. Pozostała ilość posiada niewielki wskaźnik, jest ich - 112.

W grupie tzw. **zrównoważonej** znajduje się 18 zawodów, czyli wskaźnik waha się od 0.9 do 1.1.

Niżej przedstawione są dwie tabele, które przedstawiają po 30 zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Z tym, że w zawodach deficytowych wykazane są wszystkie zawody /26 pozycji/ posiadające wskaźnik powyżej 1,1 współczynnika oraz 4 zawody z maksymalnym wskaźnikiem, zawody te /sekretarz sądowy, pomocnik ciastkarza, operator myjni i pozostali myjący pojazdy i szyby/ w ubiegłym roku posiadały identyczny wskaźnik. Natomiast w nadwyżkowych ukazane są zawody posiadające jakikolwiek wskaźnik, brane są dane powyżej zera z grupy 131 zawodów.

Wykaz zawodów deficytowych

L.p.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu
1	348202	Bibliotekarz	5,5000
2	513102	Opiekunka dziecięca	4,5000
3	241307	Pracownik biurowy/zawód szkolny: Technik prac biurowych	4,0769
4	744301	Cholewkarz	4,0000
5	341901	Asystent bankowości	4,0000
6	331102	Instruktor nauki jazdy	3,0000
7	932105	Robotnik przy myciu części i zespołów	3,0000
8	315201	Pracownik administracyjny/zawód szkolny: Technik administracji	2,6129
9	315206	Kontroler jakości wyrobów-artykuły przemysłowe	2,5000
10	131201	Kierownik małego przed. w przemyśle przetwórczym	2,5000
11	832301	Kierowca ciągnika siodłowego	2,0000
12	621106	Ogrodnik – uprawa pod osłonami	2,0000
13	422202	Rejestratorka medyczna	2,0000
14	412104	Fakturzystka	2,0000
15	347601	Animator kultury	2,0000
16	346103	Opiekunka środowiskowa	2,0000
17	341201	Agent ubezpieczeniowy	2,0000
18	311801	Grafik komputerowy	2,0000
19	244401	Psycholog	2,0000
20	514103	Kosmetyczka	1,6429
21	311101	Laborant chemiczny	1,6000
22	741103	Rozbieracz - wykrawacz	1,6000
23	823104	Wulkanizator	1,5000
24	341601	Zaopatrzeniowiec	1,5000
25	913204	Pomoc kuchenna	1,4722
26	343201	Księgowy /samodzielny/	1,1053
27	914202	Operator myjni	max
28	914290	Pozostali myjący pojazdy i szyby	max
29	343107	Sekretarz sądowy	max
30	932112	Pomocnik ciastkarza	max

Wykaz zawodów nadwyżkowych

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki
1	233201	Nauczyciel przedszkola	0,8333
2	411101	Sekretarka	0,8333
3	311104	Technik geodeta	0,7500
4	512301	Bufetowy - barman	0.6875
5	833401	Kierowca operator wózków jezdniowych	0,6667
6	828502	Monter wyrobów z drewna	0.6667
7	211403	Geolog	0,6667
8	223903	Fizjoterapeuta	0.6400
9	514102	Fryzjer/z. szk. Technik usług fryzjer	0.6379
10	914103	Robotnik gospodarczy	0.6276
11	743702	Tapicer	0.6000
12	322601	Technik farmaceutyczny	0.5882
13	522107	Sprzątaczką	0.5850
14	712401	Brukarz	0.5333
15	241912	Specjalista ds. marketingu i handlu	0.5200
16	223301	Lekarz weterynarii	0.5000
17	241206	Specjalista ds. ubezpieczeń majątkowych i osobowych	0.5000
18	241307	Specjalista do spraw kadr	0.5000
19	421301	Asystent usług pocztowych	0.5000
20	512103	Intendent	0.5000
21	513202	Pomoc dentystyczna	0.5000
22	713704	Mont sieci wodnych i kanalizacyjnych	0.5000
23	713602	Monter instalacji gazowych	0.5000
24	724190	Pozostali elektromechanicy	0.5000
25	913303	Prasowaczka /ręczna/	0.5000
26	341503	Przedst. handlowy /regionalny/	0.4706
27	932190	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	0.4286
28	829190	Pozostali operatorzy maszyn gdzie indziej niesklasyfikowani	0.4286
29	214203	Inżynier budownictwa – bud ogólne	0.4286
30	713302	Tynkarz	0.4000

Analizując przedstawione zawody w obu tabelach należy stwierdzić, że współczynnik intensywności tak w zawodach nadwyżkowych jak również w deficytowych w stosunku do lat poprzednich wzrasta. Oznacza to: w przypadku zawodów deficytowych wzrasta

zapotrzebowanie na osoby wykwalifikowane w danym kierunku, a więc jest większe zapotrzebowanie niż osób wysoko wyspecjalizowanych. Natomiast w zawodach nadwyżkowych jest mniejsze zapotrzebowanie niż chętnych do podjęcia pracy w konkretnym zawodzie mimo, że osoby posiadają odpowiednie i kierunkowe kwalifikacje.

Szczegółowe dane ukazują tabele przedstawione w załączniku, a przedstawione zestawienia pozwolą każdemu zainteresowanemu samodzielnie odnaleźć interesujące go informacje. :

- zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie limanowskim w 2009r, wg kodu sześciocyfrowego – T – II/ P – 4,
- ranking zawodów * deficytowych i nadwyżkowych w powiecie limanowskim w 2009r. wg kodu dwucyfrowego – T – II / P –5,
- ranking zawodów* deficytowych i nadwyżkowych w powiecie limanowskim w 2009r. wg kodu czterocyfrowego : T – II / P – 6,
- ranking zawodów* generujących długotrwałe bezrobocie w powiecie limanowskim w 2009r wg kodu dwucyfrowego – T – II/ P – 7,
- ranking zawodów* generujących długotrwałe bezrobocie w powiecie limanowskim w 2009r, - T – II/ P- 8.

Wnioski:

Prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest próbą udzielenia odpowiedzi na pytanie: na które zawody na terenie naszego powiatu istnieje zapotrzebowanie i popyt, a więc w jakim kierunku należy prowadzić szkolenia i kursy oraz edukację młodzieży. Ważne jest ukazanie również tych zawodów, które występują na rynku nadwyżkowo. Analizując sporządzany od pięciu lat monitoring w powiecie limanowskim, można pokusić się o przedstawienie kilku uwag, jak również propozycji pewnych zmian na przyszłość.

1. Znaczna część osób bezrobotnych to osoby bez zawodu, z podstawowym wykształceniem lub z wykształceniem ogólnym, nie posiadające żadnej specjalizacji czy kwalifikacji zawodowych. Dla osób tych konieczne jest organizowanie specjalnych kursów i programów aktywizacyjnych, w wyniku których uzyskają lub uzupełniają swoje kwalifikacje.

2. Wśród osób bezrobotnych widać zmiany dokonujące się w gospodarce narodowej m.in. odchodzenie osób z przemysłu. Spowodowane to było likwidacją istniejących zakładów przemysłowych. Zauważa się natomiast wzrost zatrudnienia w takich dziedzinach jak usługi i handel. Są to symptomy rozwoju mikroprzedsiębiorstw tj. nowopowstałych, często rodzinnych punktów usługowych lub handlowych.
3. Należy pozytywnie ocenić i pogratulować odważnej decyzji młodym osobom, którzy decydują się na otwieranie własnej działalności gospodarczej. Decyzje te podyktowane są: brakiem „dobrej” oferty pracy oraz możliwością skorzystania z jednorazowej bezzwrotnej dotacji finansowej, przyznawanej przez Urząd Pracy oraz obniżonymi kosztami (m.in. ZUS) w pierwszych dwóch latach prowadzenia działalności gospodarczej.
4. Największa rotacja występuje w zawodzie sprzedawca tj. najczęściej bezrobotnych i najczęściej zgłoszonych ofert pracy. Sytuacja ta powtarza się systematycznie od kilku lat. Zaznaczyć jednak należy, że osoby młode, dyspozycyjne oraz kończące edukację w tym zawodzie częściej znajdują odpowiednią ofertę i podejmują pracę.
5. Występują zawody, w których nie zgłoszono żadnego zapotrzebowania ale również brak osób bezrobotnych o podobnych kwalifikacjach i doświadczeniu. Mowa jest o typowych zawodach przemysłowych, czyli hutnictwie i górnictwie oraz o zawodach związanych z żegluga i połowem ryb. Wiadomo, że w regionie naszym brak jest przemysłu i warunków do żeglugi przemysłowej, a więc zawody te nie mogą być zgłaszane w ofertach, czyli można uznać je jako zawody „**martwe**” w naszym regionie.
6. W związku z dużą stopą bezrobocia w naszym regionie, napływające oferty pracy to oferty przeznaczone dla osób bezrobotnych z dużym doświadczeniem zawodowym i wysokimi kwalifikacjami w danym zawodzie.
7. Powoli zmieniają się kierunki kształcenia młodzieży w jednostkach edukacyjnych, znajdujących się na terenie naszego powiatu. Brak jest pracowników - specjalistów w zawodach, z których zrezygnowano w cyklu nauczania pod koniec XX wieku, a w chwili obecnej rośnie zapotrzebowanie na tego typu zawody, np: kowal artystyczny, złotnik
8. Tutejszy Urząd systematycznie organizuje kursy i szkolenia o szerokiej gamie zawodów i specjalności. Nadrzędnym celem przy organizacji szkoleń i wyborze ich kierunków

jest dostosowanie tematyki szkoleń do potrzeb osób bezrobotnych, poszukujących pracy z jednej strony, a z drugiej strony do potrzeb lokalnego rynku pracy.

9. Na szkolenia kierowane są głównie osoby z tzw. ryzyka społecznego czyli osoby: długotrwale bezrobotne, powyżej 50-roku życia, z wykształceniem podstawowym oraz bez zawodu. Nie oznacza to, że pozostałe osoby nie mogą skorzystać z przekwalifikowania, a jedynie to, że osoby z w/w grup bezrobotnych, kierowane są na szkolenia w pierwszej kolejności.
10. Monitorując poczynania pracodawców na rynku pracy oraz ruchy służb odpowiedzialnych za edukację, jak również ukierunkowanie przekwalifikowań i szkoleń prowadzonych przez PUP można z dużą dozą optymizmu patrzeć w przyszłość i spodziewać się, że w najbliższych latach zostanie ograniczone bezrobocie wśród młodzieży, jak również osób bezrobotnych pozostających długotrwale w ewidencji PUP.
11. Analizując dane zawarte w prowadzonym monitoringu, zauważamy że na przestrzeni ostatnich lat stopa bezrobocia systematycznie malała aż do 2009 roku. Coraz więcej też młodych osób decyduje się na rozpoczęcie własnej działalności. Powstają więc nowe zakłady pracy, co napawa nadzieją, że liczba nowych miejsc pracy wzrośnie.
12. W roku minionym nastąpił jednak wzrost rejestrujących się osób bezrobotnych. Sytuacja ta związana jest z ogólnokrajowym i światowym kryzysem gospodarczym:
 - Likwidacja niektórych dużych zakładów pracy w Polsce spowodowała zwolnienia wielu pracowników, którzy rejestrują się w urzędach pracy,
 - Spora grupa młodych obywateli, zmuszona została zrezygnować lub została zwolniona z pracy za granicą, co wiąże się z powrotem do kraju i rejestracją w urzędach pracy,
 - Coraz więcej inwestorów wycofuje się również z planów otworzenia biznesu w Polsce – powód – kryzys gospodarczy

Należy zauważyć, że zwolnienia, wzrastająca stopa bezrobocia i atmosfera kryzysu, to czynniki, które w oczywisty sposób demotywują pracowników. Niektórzy jednak postanawiają inwestować w siebie i podwyższają swoje kwalifikacje zawodowe. Nowe umiejętności, międzynarodowe certyfikaty zwiększają szanse na otrzymanie dobrej posady, a także podnoszą wartość pracownika w oczach pracodawcy. Nawet najlepsi specjaliści nie potrafią przewidzieć skutków globalnego kryzysu i tego, kiedy on

się zakończy. Urząd jednak podejmuje wciąż nowe wyzwania i działania aby jak najlepiej i skuteczniej aktywizować osoby bezrobotne i aby ich umiejętności i kwalifikacje stały się atrakcyjne na rynku pracy, zwłaszcza dla pracodawców.

Reasumując problem prowadzonej polityki na rynku pracy zmniejszania bezrobocia i przeciwdziałania jego skutkom w celu lepszego wykorzystania ogromnego potencjału pracy jakim dysponujemy są i pozostaną jednym z podstawowych zadań z jakimi urząd pracy będzie borykał się w najbliższych latach.

Sporządził :

Zatwierdził :

Doradca Zawodowy I-stopnia
mgr Szymon Jasica

Zastępca Dyrektora
mgr Anna Cuper

Sprawdził:

Kierownik Działu
Usług Rynku Pracy
mgr Władysław Bulanda